

Bil 30:1

Revision av Allmänt utbildningsområde vid Högskolan i Gävle

Uppdraget

Lärarutbildningsnämnden beslöt vid sammanträdet 2006-03-24 att anta ett förslag om en starkare tematisering av terminerna inom Allmänt utbildningsområde. Nämnden beslöt även att flytta den termin som idag kallas AU 2 till termin 6 alternativt 8 beroende på utbildningens längd. Vidare uppgav Lärarutbildningsnämnden åt prefekterna för HS-, N-, P- och V-institutionerna att utse representanter som skulle ingå i den arbetsgrupp som skulle arbeta fram förslag på struktur och innehåll i Allmänt utbildningsområde. Det preciserade uppdraget för arbetsgruppen var att

- ge förslag på hur tematerminerna kan benämnas
- ge förslag till huvudsakligt innehåll för samtliga AU-terminer
- föreslå kursrubriker och huvudmoment för kurser i AU 1.

Arbetsgruppen har bestått av Hjördis Flodström Nilsson, V-inst, Eva Kellner, N-inst, Michael Melander, HS-inst, Ingrid Nordqvist, P-inst, samt Kristina Andersson från Lärarutbildningskansliet som har varit sammankallande och sekreterare vid mötena.

Lärarutbildningsnämnden har betonat att institutionerna måste ha ett mer utvecklat samarbete kring det Allmänna utbildningsområdet. Arbetsgruppen har i sina diskussioner utgått ifrån att HS-, N-, P- och V-institutionerna ska samverka kring AU-kurserna och bidra med sina kompetenser. Genom ett samarbete inom kurserna får institutionerna också bättre insyn i varandras kunskapsområden och arbetssätt och det skapar en mer sammanhållen lärarutbildning och tydlighet för studenten.

Benämning av terminerna i Allmänt utbildningsområde

Gruppen har tillsammans med ledamöterna i grundutbildningsberedningen kommit fram till nedanstående namnförslag på de tre terminerna i Allmänt utbildningsområde:

- Termin 1: **Lärande och utveckling**
Innehållet i terminen Lärande och utveckling har ett dubbelt perspektiv som dels inbegriper kunskap om barn och ungdomars lärande och utveckling, dels uppmärksammar lärarstudentens egen professionella utveckling.
- Termin 2: **Ledarskap och skolans samhällsuppdrag**
Ledarskapet i skolan utgår ifrån det samhällsuppdrag som finns formulerat i skollagen, läroplaner och andra styrdokument.
- Termin 3: **Läraren och kunskapsutvecklingen**
Lärarstudenten ska under utbildningen tillägna sig ett kritiskt förhållningssätt för att sedan i sitt yrkesliv kunna bedöma den kunskapsutveckling som sker inom skolans område. Examensarbetet ger övning i att tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt.

Innehåll i terminen ”Lärande och utveckling”

Arbetsgruppen anser att det är viktigt att lärarutbildningen eftersträvar helhet och kontinuitet. Den ökade tematiseringen och benämningen av AU-terminerna är ett sätt att åstadkomma detta. Ett annat sätt är att tydliggöra de områden/moment som måste löpa genom hela utbildningen med en progression. Vidare är det viktigt att inte dela upp terminerna i för många småkurser. Första terminen bör därför bestå av två 10-poängskurser som i sin tur är uppdelade på poänggivande moment. Kurserna kan med fördel läggas parallellt för att därmed underlätta och stimulera till samarbete. Namnförslagen är **Perspektiv på läraryrket** och **Estetiska lärprocesser**.

Perspektiv på läraryrket, 10p

Kursen innehåller 2 poäng Vfu och behandlar moment som

- Lärarens arbete och samhällsuppdrag
- Från elevroll till lärarroll
- De olika skolformerna, historik, styrdokument.
- Barn och ungdomars motoriska, fysiska, sociala och kognitiva utveckling
- Socialisationsprocessen –hur våra olika levnadsvillkor skapar den sociala identiteten
- Språk- och begreppsutveckling
- Orientering om läs- skriv och matematikens betydelse för kunskapsutvecklingen
- Barn och ungdomars uppväxt och villkor

Estetiska lärprocesser, 10p

Den andra 10-poängskursen, Estetiska lärprocesser, innehåller 2p Vfu och behandlar moment som

- Kreativt skrivande och berättande –skrivande och berättande som tankeverktyg, som studieteknik och som pedagogiskt verktyg
- Genremedveten läsning
- Kroppsspråk och röst –en lärares arbetsredskap
- Drama
- Bild
- Musik
- Rörelse

Allmänt utbildningsområde 2 och 3

Arbetsgruppen föreslår att terminen ”Ledarskap och skolans samhällsuppdrag” ska innehålla 6 poäng Vfu. Gruppen har dock inte kunnat enas om hur denna termin ska struktureras. Däremot har en lista över moment som kan ingå sammanställts:

- pedagogiskt ledarskap
- konflikthantering, mobbning
- att möta föräldrar
- medicinsk orientering
- bedömning och betygsättning
- mångfald
- genus
- etnicitet
- social klass

- hbt-frågor
- funktionshinder
- hållbar utveckling –styrdokument-biologisk mångfald- ekologiska betingelser för liv på jorden –etik
- hållbarhet i yrkeslivet.

Terminen ”Läraren och kunskapsutvecklingen” ska innehålla examensarbete och moment som idag motsvarar kursinnehållet i ”Vetenskapligt förhållningssätt”. Förutom detta skulle terminen kunna innehålla moment som:

- Barn och ungdomars behov av särskilt stöd
- Lagstiftning som berör barn och ungdomars vardagsliv
- Elevvård
- Dokumentation
- Samarbete med olika aktörer i samhället.

Från kommunhåll har det framförts önskemål om att studenterna ska få möjlighet att komma ut till skolorna och presentera sina färdiga examensarbeten. Arbetsgruppen menar att det i slutet av terminen skulle kunna avsättas tid till detta.

Arbetsgruppen har diskuterat portföljexaminationen och anser att den i nuvarande form inte är tillfredsställande. Antingen kan den avvecklas eller utvecklas. Om en utveckling sker kan man tänka sig en bibehållen 20p kurs i AU3 som inbegriper även en utvecklad portföljexamination samt presentation av examensarbetet i partnerskolor.

Gruppen anser vidare att momentet ”Vetenskapligt förhållningssätt” ska startas redan i slutet på vårterminen i AU 2. Detta för att studenterna ska komma igång med att tänka på och planera sitt examensarbete i god tid. Ansökan till kursen måste kanske också tidigareläggas. Ett annat förslag är att lärarutbildningskansliet, centralt, ordnar med en informationsdag inför valet till AU 3. Alla institutioner inbjuds för att presentera vilka områden som är möjliga att skriva examensarbeten om inom respektive institution.

Progression inom lärarutbildningen

Inom lärarutbildningen finns det områden och perspektiv som måste löpa genom hela det Allmänna utbildningsområdet, alternativt genom hela utbildningen och där en progression ska kunna ske. Exempel på sådana områden och perspektiv är

- Etiskt perspektiv och värdegrund
- Historiskt perspektiv
- Internationellt perspektiv
- Genusperspektiv
- Vetenskaplighet
- Skriftlig och muntlig framställning
- IKT¹

---

¹ **IT och lärande**

Studenten ska själv kunna använda IT som ett verktyg i utbildningen och i kurserna få en konkret erfarenhet av t.ex. kursplattformar, varierade redovisningsmodeller, informationsvärdering m.m. Samtidigt ska studenten förvärva en insikt i hur IT kan användas i den pedagogiska processen i de olika skolformerna.

Gruppen föreslår att det i kursbeställningarna måste skrivas fram inom vilka områden som en progression ska ske och vilka områden som därmed måste ingå i respektive kurs.

Fem områden kan identifieras där studenten successivt, såväl i den högskoleförlagda som i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen, ska öka sin kompetens.

1. Kunna använda datorn som verktyg för kommunikation och samarbete.
2. Kunna använda datorn för informationssökning, informationsvärdering samt informationsbearbetning.
3. Kunna använda datorn som verktyg för presentation av text, bild och ljud.
4. Ha insikt i datoranvändningens möjligheter i den pedagogiska processen.
5. Ha insikt i demokratiska, juridiska och etiska aspekter av användningen av IT i skolan.